

De 
Friese
Aanpak



OmgevingsChat

Stichting Digitale Overheid

Altijd de expert in de buurt



2 april 2026

De 
Friese
Aanpak



OmgevingsChat

Stichting Digitale Overheid

Altijd de expert in de buurt

Even voorstellen...



Gemeente Leeuwarden

 fryske
flekspool


Realisatie

Bas Kooistra



DE FRIESE AANPAK



De 
Friese
Aanpak



OmgevingsChat

Stichting Digitale Overheid

Altijd de expert in de buurt



Bas Kooistra



DE FRIESE AANPAK



An aerial photograph of a landscape featuring a river, green fields, and a blue network overlay. The network consists of numerous small white nodes connected by thin blue lines, creating a complex web pattern over the landscape. The sky is blue with scattered white clouds, and the sun is visible on the left side, creating a bright glow.

Waar gaan we het over hebben?

- Deel 1: DFA - AI en de Omgevingswet
- Deel 2: Demo "aan de slag met..."



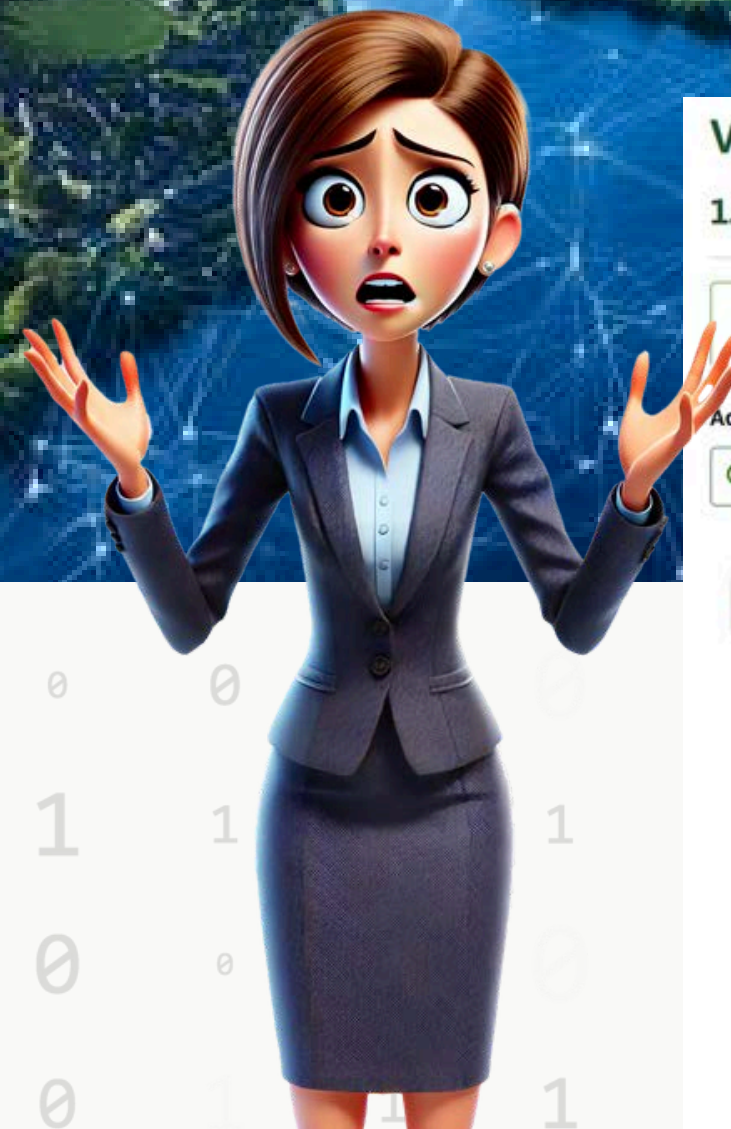
AI Chatbot Omgevingswet?!

- Aanleiding

Omgevingswet:

"Grootste wetgevingsoperatie sinds de invoering van de Grondwet in 1848"

Van 86 wetten en AMvB's naar één Omgevingswet



Vergunningcheck

1. Locatie

Stap 1/4

Zoek op adres

Postcode en huisnummer

Kadastraal nummer

Coördinaten

Adres

Zoek een adres

Zoeken

Teken een gebied op de kaart

Kaartlagen



100 km

Doel: AI gestuurde chatbot voor KCC collega's

Dec'23

Hoe tof zou het zijn...

PoC

Hoe verder?

Launching Partners

Juni'25

OmgevingsChat

Publieke waarden



An aerial photograph of a landscape featuring a winding river, green fields, and a town. A blue, glowing network of lines and nodes is overlaid on the bottom right portion of the image. The sky is bright with scattered clouds, and the sun is visible on the left side, creating a lens flare effect.

Waarom doen we dit als DFA?

An aerial photograph of a city and a winding river, overlaid with a blue network of nodes and lines. The scene is captured during a sunset or sunrise, with a warm glow on the left side of the image. The network overlay is most prominent in the lower right quadrant, extending towards the center.

Waarom doen we dit als DFA?

En waarom worden er zoveel deuren geopend?

De Nederlandse Digitaliseringsstrategie

bestuur en organisatie financiën ruimte en milieu sociaal digitaal carrière juridisch

abonneer nu

digitaal/nieuws

BZK investeert in Limburgse AI-hulp Omgevingschat

Het initiatief groeit door vanuit Heerlen en moet landelijk beschikbaar komen overheden.

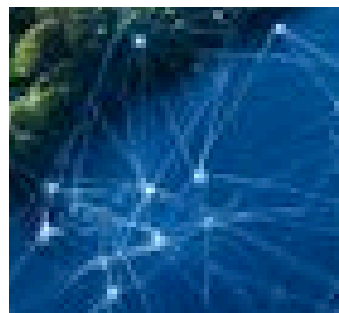
Sjoerd Hartholt 12 februari 2026



Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

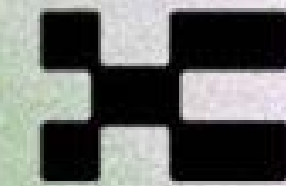


digital



AAN DE SLAG
TROFEE
2025

Binnenlands Bestuur



Platform AI & Overheid

68

Wat bedoelt u met 'regie [pakken] op het opschalen van AI binnen de overheid'?

Met het pakken van regie wordt bedoeld dat we actief sturen op het benutten en hergebruiken van succesvolle AI-toepassingen binnen de overheid. Dat doen we door goede voorbeelden op te halen en breed te delen via het platform AI & Overheid¹⁶. Hierin pakt het ministerie van BZK de regie door de centrale coördinerende rol in te vullen voor de interbestuurlijke samenwerking.

Daarnaast werken we kansrijke toepassingen verder uit, zoals de Friese aanpak Omgevingschat. Deze helpt overheden om ingewikkelde informatie over de Omgevingswet toegankelijk en begrijpelijk te maken. Ook richten we een overheidsbrede opschalingsfaciliteit in voor de komende jaren. Via die faciliteit brengen

En waarom worden er zoveel deuren geopend?

Verder verbinden we bestaande communities via het platform AI & Overheid. Zo kunnen we gezamenlijk succesvolle toepassingen identificeren, kennis delen, maar ook knelpunten benoemen. Door behoeften, kansen en risico's in kaart te brengen, zorgen we ervoor dat de overheid steeds beter kan inspelen op wat nodig is, en nemen we daadwerkelijk regie op de opschaling van AI. Met deze aanpak voorkomen we tevens dat het wiel telkens opnieuw wordt uitgevonden.

An aerial photograph of a river winding through a lush green landscape. In the background, a city is visible under a bright sky with scattered clouds. The foreground and middle ground are overlaid with a complex, glowing blue network of interconnected nodes and lines, suggesting a digital or data network.

Waarom doen we dit als DFA?

Waarom doen we dit als DFA?

- Digitale gemeenschapsgoederen
- Open Source
- Common Ground

Community

samen bouwen



Waarom doen we dit als DFA?

- Digitale gemeenschapsgoederen
- Open Source
- Common Group

bestuur en organisatie financiën ruimte en milieu sociaal **digitaal** carrière juridisch

abonneer nu

digitaal/nieuws

Binnenlands
Bestuur

Gemeenten verankeren open source in inkoopvoorwaarden

Maatwerksoftware voor gemeenten moet voortaan open source zijn, tenzij er een goede reden is om af te wijken.

Marjolein van Trig **6 maart 2026**

Waarom doen we dit als DFA?

- Wat betekend dit voor jou als gemeente?
Benader hiervoor je IM-adviseur

bestuur en organisatie financiën ruimte en milieu sociaal digitaal carrière juridisch

abonneer nu

digitaal/nieuws

Binnenlands
Bestuur

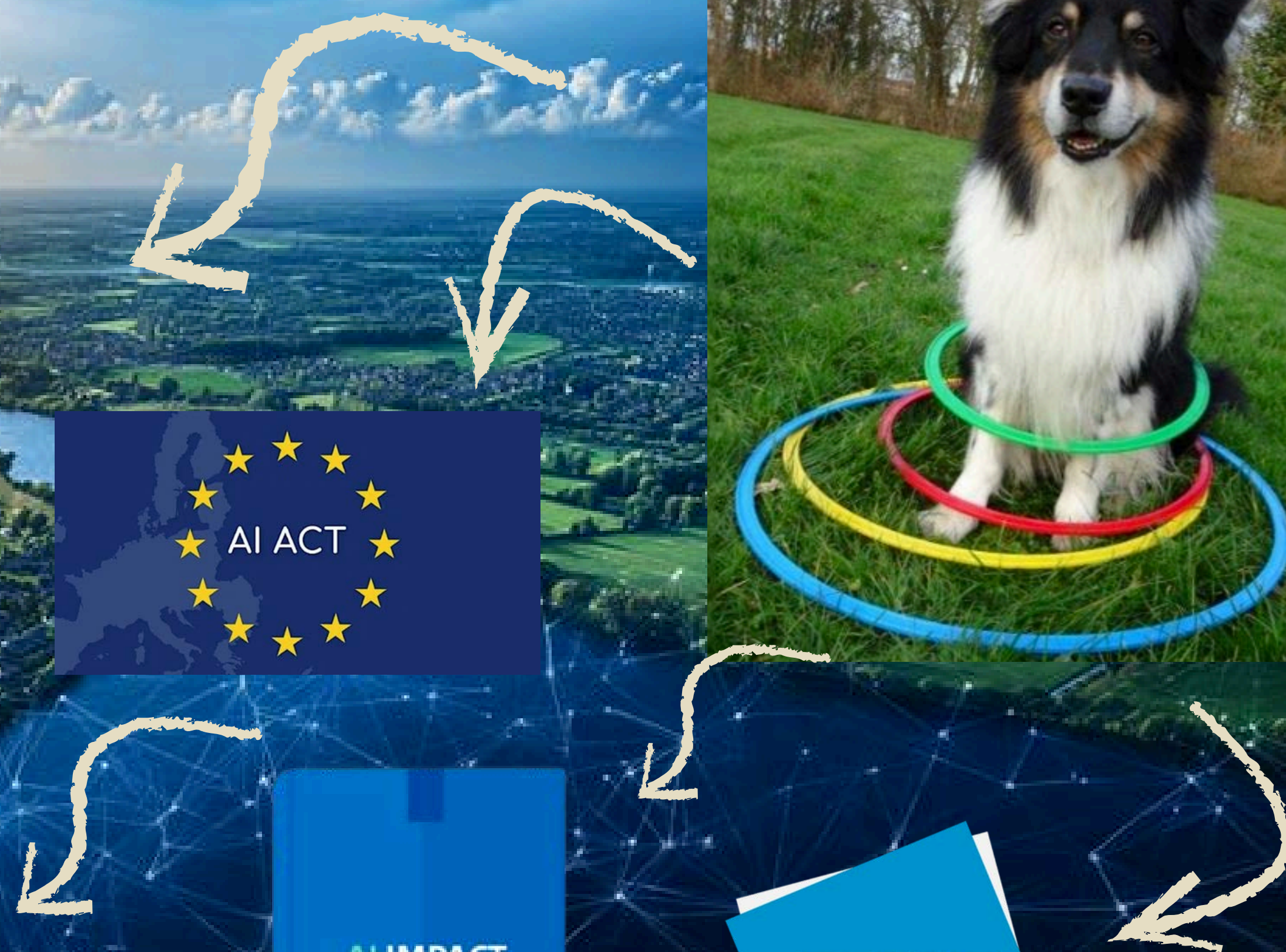
Gemeenten verankeren open source in inkoopvoorwaarden

Maatwerksoftware voor gemeenten moet voortaan open source zijn, tenzij er een goede reden is om af te wijken.

Marjolein van Trig **6 maart 2026**



Human in the loop

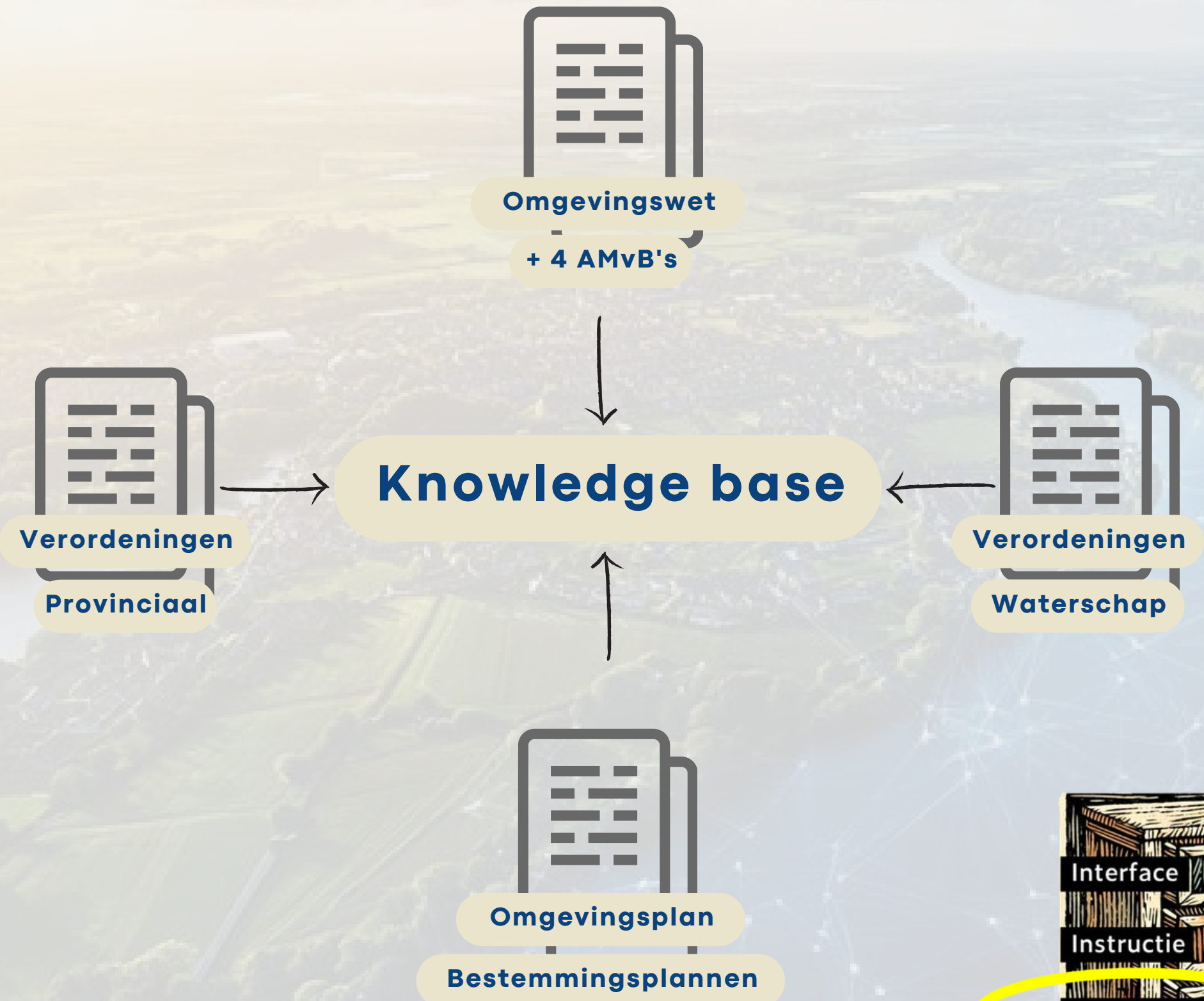




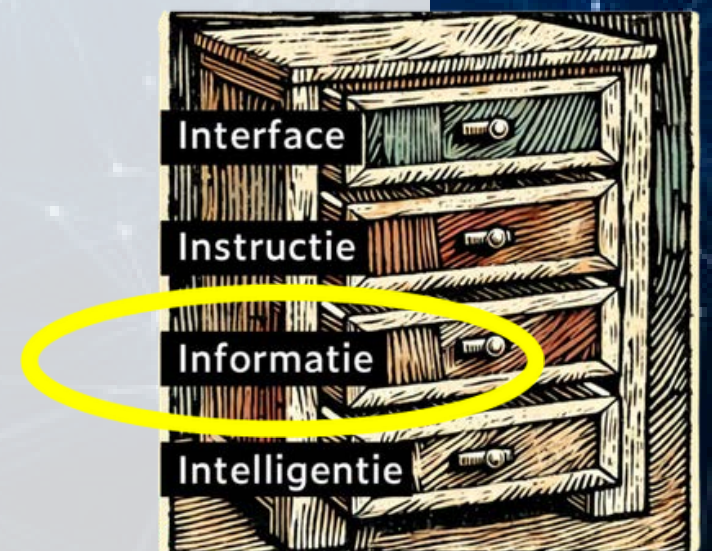
Deelbaar



Het motorblok



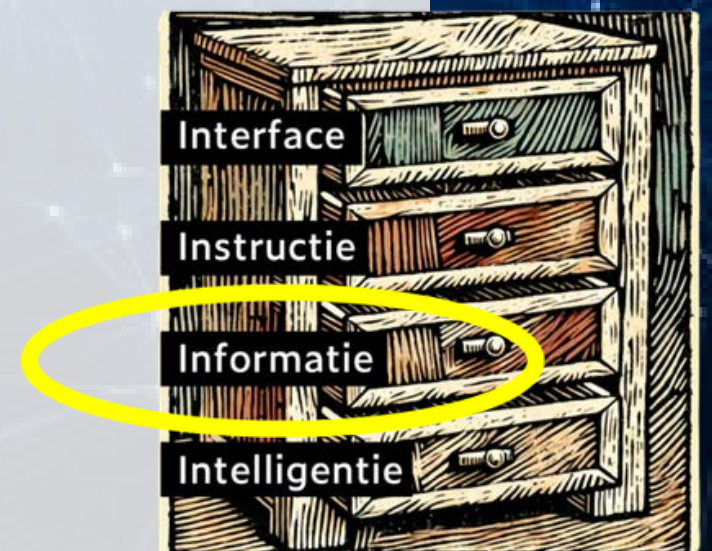
Vier niveau's





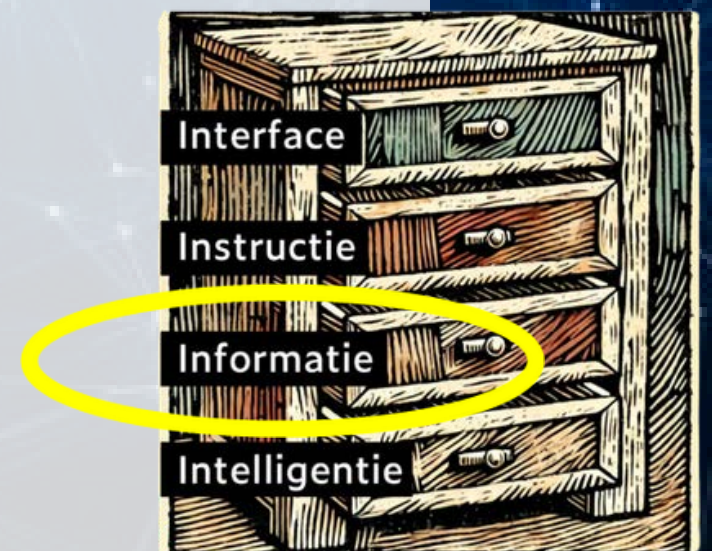
- Monumenten
- etc.

Vier niveau's




Vier niveau's

- Bias niet weg maar gestuurd ivm de dataset




Vraag & antwoord *app*



Meer informatie

Omgevingsplan *app*



Meer informatie

Regelanalist *app*



Meer informatie

Implementatie & Adoptie → 80/20

Vraag & antwoord *app*



Meer informatie

Omgevingsplan *app*



Meer informatie

Regelanalist *app*



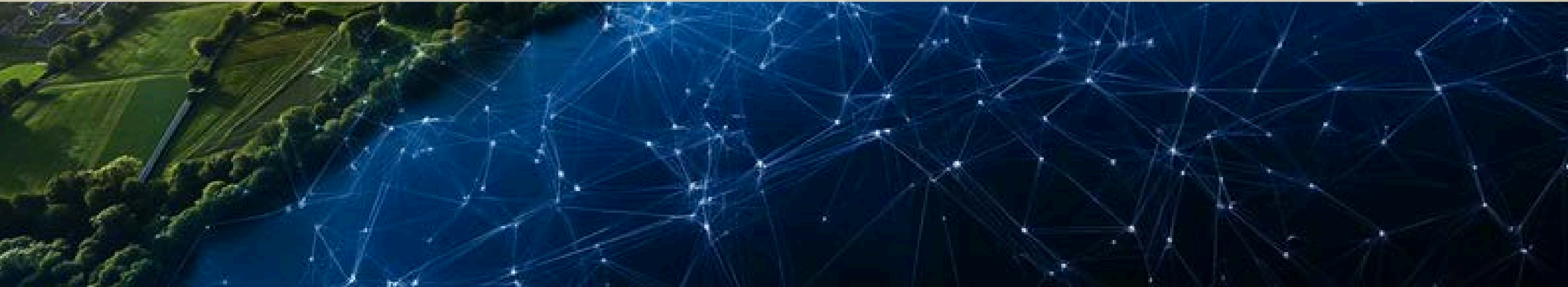
Meer informatie

Ja Bas, leuk dit, maar kan ik dit niet gewoon met ChatGPT?!

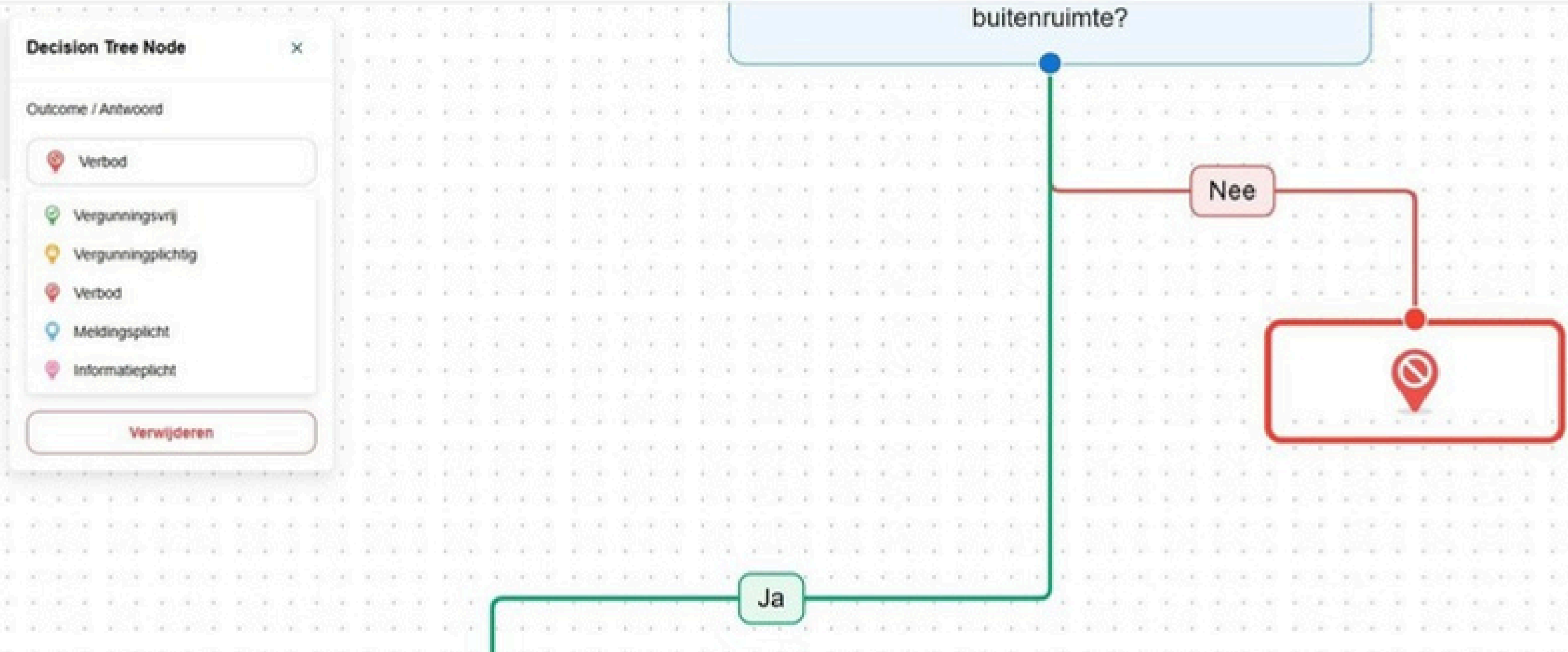




Aan de slag met de
OmgevingsChat



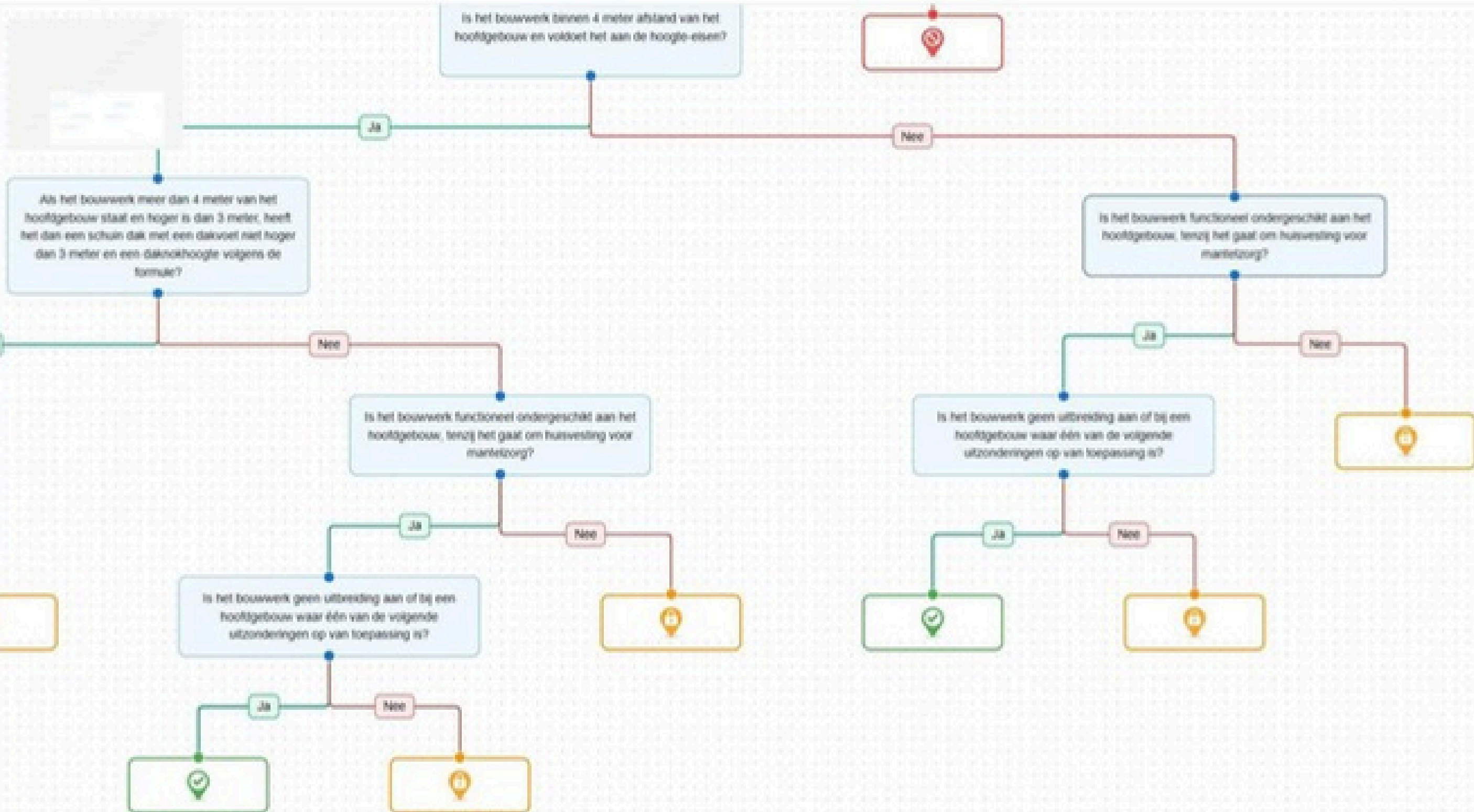
Beslisboom



- a. bebouwingsgebied dat groter is dan 100 m², en
- b. bij een bebouwingsgebied groter dan 300 m² 90 m², vermeerderd met 10% van het deel van het bebouwingsgebied dat groter is dan 300 m², tot een maximum van in totaal 150 m², en 4° uitbreiding van of gelegen aan of bij een hoofdgebouw, anders dan:
 - 1. een woonwagen,
 - 2. een hoofdgebouw waarvoor in de omgevingsvergunning voor de bouwactiviteit of de omgevingsplanactiviteit bevestigd of een bouwactiviteit is bepaald dat de vergunninghouder het verkrijgen van een bij de vergunning gestelde termijn verplicht is de voor de versterking van de vergunning bevestigde bestaande te hebben hersteld, of
 - 3. een bouwwerk voor recreatief nachtoverblijf door één huishouden,
 - 4. het bouwen, in stand houden en gebruiken van een erf- of personeelschutting als bedoeld in artikel 22.27, onder f, en
 - 5. het gebruiken van een bestaand bouwwerk voor huisvesting in verband met mantelzorg.

Is het een beslissingsboom gemaakt?

Beslisboom



📍 Vergunningevrij
 📍 Vergunningplichtig
 📍 Verbod
 📍 Meldingsplicht
 📍 Informatieplicht

Typ je bericht...

Modus: Vragen & analyseren

Algemeen



Aan de slag met de OmgevingsChat

Voorbeeld casussen:

Casus 1:

Een initiatiefnemer wil een kleinschalige B&B starten in een woonwijk. De RO-professional moet snel nagaan wat het Omgevingsplan zegt over:

- Functie wijziging
- Maximaal aantal kamers
- Eisen mbt parkeergelegenheid



Aan de slag met de OmgevingsChat

Voorbeeld casussen:

Casus 2:

Een gemeente wil de regels rondom woningsplitsing aanscherpen. De RO-professional wil inzicht in bestaande regels en afwijkingen.



Aan de slag met de OmgevingsChat

Voorbeeld casussen:

Casus 3:

Een toezichthouder ontvangt een melding dat een garage gebruikt wordt als kamerverhuur. Wat staat hierover in de regels?

De 
Friese
Aanpak



OmgevingsChat

Stichting Digitale Overheid

Altijd de expert in de buurt

Heeft u vragen?

Of wilt u meer informatie?

bas.kooistra2@leeuwarden.nl



DE FRIESE AANPAK

